

Fremsat den 22. februar 2012 af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi

(Finansiering af præstestillinger m.v.)

§ 1

I lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1352 af 5. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 19, stk. 1, 2. og 3. pkt., ændres »jf. § 6, stk. 1,« til: »jf. § 7 a, stk. 2,«.

2. § 20, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Statskassen yder endvidere et årligt tilskud til fællesfonden på 40 pct. af fællesfondens udgifter til lønninger til præster og provster svarende til 1892,8 årsværk. Præste-

stillinger herudover finansieres fuldt ud af fællesfonden i henhold til § 11, stk. 1, nr. 1, eller lokalt i henhold til § 2, stk. 1, nr. 1.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Stk. 2. Loven har virkning fra tilskudsåret 2013.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund for lovforslaget
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Teknisk rettelse af hjemmelshenvisning
 - 3.2. Finansiering af præstestillinger
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Lovforslagets udformning
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for staten, regioner og kommuner
5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. De administrative konsekvenser for borgerne
7. De miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget er en konsekvens af regeringens ændringsforslag til finanslovsforslaget for 2012, hvoraf det fremgår, at regeringen afskaffer kompensation for anden lovgivnings provenuvirkning på kirkeskatten med virkning fra 2013.

Kompensationen for anden lovgivnings provenuvirkning på kirkeskatten har blandt andet været anvendt til en delvis dækning af de 40 pct. af udgifterne til finansiering af præsteløn, som staten betaler. Med kompensationens afskaffelse vil antallet af de af staten medfinansierede præstestillinger blive låst til 1892,8 årsværk. Dette vil fremgå af § 20, stk. 2, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi. Samtidigt bliver det muligt for fællesfonden, som dækker en række fælles folkekirkelige udgifter, fremover at finansiere yderligere præstestillinger 100 pct. Det forudsætter en ændring af loven om folkekirkens økonomi, så der bliver mulighed for, at præstestillinger kan finansieres fuldt ud af fællesfonden.

Med forslaget foretages der endvidere en teknisk ændring i lov om folkekirkens økonomi.

2. Baggrund for lovforslaget

Lovforslaget er en konsekvens af regeringens ændringsforslag til finanslovsforslaget for 2012, hvor regeringen har lagt op til fra 2013 at afskaffe den kompensation for anden lovgivnings provenuvirkning på kirkeskatten, som folkekirken har fået siden 2004. Kompensationen har i årenes løb været af meget forskellig størrelse. Den toppede i 2009 med 345,2 mio. kr. I 2012 vil den være 17 mio. kr.

Fra og med 2004 har staten ved bevilling på finansloven ydet folkekirken en kompensation for anden lovgivnings provenuvirkning på kirkeskatten. Formålet med kompensationen er at kunne fastholde provenuet fra kirkeskatten ved uændret kirkeskatteprocent, selv om ændringer i skattelov-

givningen har den konsekvens, at udskrivningsgrundlaget for kirkeskatten ændres.

Afskaffelsen af kompensationen gør det tydeligere, hvad staten betaler til folkekirken, og dermed hvad alle skatteydere er med til at betale, uanset om de er medlem eller ej. Omfanget af den økonomiske støtte til folkekirken vil ikke længere være afhængig af ændringer i skattelovene.

Kompensationens afskaffelse indebærer, at folkekirken med en uændret kirkeskatteprocent får et reduceret eller et højere kirkeskatteprovenu afhængig af variationerne i udskrivningsgrundlaget.

Kompensationen blev ved dens indførelse fordelt mellem ligningsområderne på grundlag af beskatningsgrundlaget (det statsgaranterede udskrivningsgrundlag) for kirkeskatten i de enkelte kommuner.

Fra 2007 blev kompensationen overført direkte og samlet til fællesfonden og ikke til de enkelte ligningsområder.

Samtidig med omlægningen af kompensationen i 2007 omlagde man finansieringen af særpræster. Særpræster er ansat med henblik på betjening af institutioner eller grupper af personer, for hvilke der ikke er oprettet menighedsråd, f.eks. sygehuspræster, fængselspræster m.v. I perioden 1998 til og med 2006 blev særpræster finansieret 100 pct. af fællesfonden. Fra 2007 blev de daværende 99 særpræstestillinger ligesom de 1892,8 almindelige sognepræstestillinger finansieret med 60 pct. af fællesfonden og 40 pct. af staten, jf. lov nr. 1567 af 20. december 2006 om ændring af lov om folkekirkens økonomi og lov om domstolsbehandling af gejstlige læresager (Finansiering af præstestillinger m.v.). Der blev således ikke længere i forhold til finansieringsform skelnet mellem sognepræster og særpræster.

Statens medfinansiering af de nævnte 99 stillinger betød en forøgelse af statens bevilling til præsteløn med 16,4 mio.

kr. (2007p/1). De øgede udgifter til præsteløn blev finansieret ved en omlægning af kompensationen til folkekirken for anden lovgivnings provenuvirkning for kirkeskatten, idet kompensationen blev reduceret med et tilsvarende beløb. I forbindelse med denne omlægning blev departementets bevilling på finansloven forhøjet med 3,1 mio. kr. (2007 p/1) som kompensation for ydelser og administration, som departementet udfører for fællesfonden. Denne kompensation til departementet blev ligeledes finansieret ved en reduktion af statens kompensation til folkekirken for anden lovgivnings provenuvirkning for kirkeskatten, idet fællesfonden ikke længere skulle betale et tilsvarende beløb til Kirkeministeriet for den administration, som ministeriet varetager for fællesfonden. Før 2007 var aktiviteten således udgiftsført på fællesfondens budget og indtægtsført på departementet (22.11.01 Departementet).

Den samlede omlægning var således i alt 19,5 mio. kr., og landskirkeskatten blev reduceret med et tilsvarende beløb.

Der blev i finansloven for 2007 indsat følgende bemærkning:

»Hvis kompensationen falder til under 19,5 mio. kr. eller helt bortfalder, vil omlægningen af finansieringen af særpræsterne [...] blive modregnet inden for rammerne af statens øvrige tilskud til folkekirken på finansloven.«

Lovforslaget medfører, at det fremover kun vil være de statsligt medfinansierede præster (1892,8 årsværk), der er fastsat på finansloven, mens antallet af 100 pct. fællesfondsfinansierede stillinger (der i 2007 udgjorde i alt 99 årsværk) kan variere, alt efter hvorledes fællesfonden ønsker at prioritere. Det er ministeren for ligestilling og kirkes udgangspunkt, at der forsat er mindst 1991,8 centralt finansierede præstestillinger, svarende til situationen siden 2007.

Kompensationens afskaffelse betyder, at fællesfonden skal bruge 16,4 mio. kr. (2007 p/1), hvilket svarer til 18,4 mio. kr. (2012 p/1), for at finansiere de 99 årsværk 100 pct. Pengene til finansiering af de 99 årsværk kan skaffes ved forhøjelse af landskirkeskatten modsvarende sænkningen tilbage i 2007 eller ved omlægninger på fællesfondens budget. Dette vil blive afklaret i samspil med de folkekirkelige repræsentanter i budgetfølgegruppen vedrørende fællesfonden.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Teknisk rettelse af hjemmelshenvisning

I § 19, stk. 1, 2. pkt., i lov om folkekirkens økonomi fremgår det, at ligningsbeløb til kirkekasserne bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 6, stk. 1, udbetales til vedkommende menighedsråd. Det fremgår endvidere af § 19, stk. 1, 3. pkt., at ligningsbeløb til provstiudvalgskassen og beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 6, stk. 1, udbetales til vedkommende provstiudvalg. Henvisningen til § 6, stk. 1, er en fejl i form af en manglende konsekvensrettelse ved en lovændring pr. 1. januar 2007, jf. lov nr. 1566 af 20. december 2006 om ændring af lov om folkekirkens økonomi, lov om menighedsråd, lov om folkekir-

kens kirkebygninger og kirkegårde og forskellige andre love.

Der burde således være henvist til § 7 a, stk. 2, som blandt andet vedrører provstiudvalgets adgang til ved ligningsbeløbs fastsættelse at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet, som kan anvendes til dækning af uforudsete udgifter i ligningsområdet.

3.2. Finansiering af præstestillinger

3.2.1. Gældende ret

Statskassen yder et årligt tilskud til fællesfonden svarende til 40 pct. af fællesfondens udgifter til lønninger til provster og præster. Det antal stillinger, der finansieres efter denne bestemmelse, fastsættes på de årlige finanslove, jf. lov om folkekirkens økonomi § 20, stk. 2.

De resterende 60 pct. af udgifterne til lønninger til provster og præster afholdes af fællesfonden i henhold til § 11, stk. 1, nr. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

Der er således i dag en ens finansieringsform for samtlige præstestillinger, som finansieres centralt.

På finanslovsforslaget for 2012 har staten afsat, hvad der svarer til 40 pct. af 1991,8 årsværk eller 374,6 mio.kr. (p/1 2012). Siden 2007 har der været finansieret 1991,8 årsværk med 40 pct. over finansloven. I perioden 1. januar til 29. juli 2007 blev der desuden finansieret 22 årsværk vedr. præster på Færøerne. Siden kirkeområdet blev overtaget medio 2007, har landsstyret finansieret disse stillinger.

3.2.2. Lovforslagets udformning

Kompensationens afskaffelse betyder, at folkekirken fra 2013 selv skal dække de beløb til præsteløn, som fra og med 2007 har været dækket af en del af kompensationen, og som siden 2007 har været modsvaret af en sænkning af landskirkeskatten. Staten finansierer forsat 1892,8 årsværk med 40 pct.

Lovforslagets § 1, nr. 2, indebærer, at centralt finansierede præster i folkekirken fremover kan finansieres på forskellig vis.

1892,8 af præstestillingerne finansieres således som i dag sådan, at 60 pct. af udgiften betales af folkekirkens fællesfond, mens 40 pct. betales af staten. Antallet af årsværk låses fast, men der foretages en årlig p/l regulering af statens udgift på finansloven.

Fællesfonden kan efter lovændringen i medfør af § 11, stk. 1, nr. 1, i lov om folkekirkens økonomi finansiere præstestillinger fuldt ud som supplement til de præstestillinger, der finansieres af staten og fællesfonden i fællesskab. Herved kan antallet af præstestillinger således øges, uden at dette fører til en forøgelse af statens tilskud til præstestillinger.

Fællesfonden kan på denne måde foretage en 100 pct. finansiering af de nuværende 99 årsværk og af evt. yderligere præstestillinger afhængig af, hvordan fællesfonden ønsker at prioritere sine midler. Fællesfondens finansiering er således – i modsætning til i perioden fra 1998-2007 – ikke øremær-

ket til finansiering af særpræstestillinger. Der tilstræbes ikke ved lovændringen en nedgang i antallet af centralt finansierede præstestillinger.

Ved lovforslaget ændres der ikke på muligheden for lokalfinansiering af præstestillinger i henhold til § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for staten, regioner og kommuner

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for staten, regioner og kommuner.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende:

Biskopperne, stiftsøvrighederne, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening, Den danske Præsteforening og budgetfølgegruppen vedrørende fællesfondens drift.

10. Sammenfattende skema

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ved ændringen rettes der op på en manglende konsekvensrettelse, således at der i lovens § 19, stk. 1, 2. og 3. pkt., henvises til lovens § 7 a, stk. 2, i stedet for § 6, stk. 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.

Til nr. 2

Ændringen af § 20, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi betyder, at staten fremover finansierer 40 pct. af fællesfon-

dens udgifter til løn til præster og provster svarende til lønudgifterne til 1892,8 årsværk. Statens finansiering af præstestillinger udgør 374,6 mio. kr. i 2012. Der foretages en årlig p/l regulering af beløbet.

De resterende 60 pct. af lønudgifterne til de 1892,8 årsværk finansieres af fællesfonden i medfør af § 11, stk. 1, nr. 1. Fællesfonden har herudover mulighed for at foretage en 100 pct. finansiering af præstestillinger i medfør af § 11, stk. 1, nr. 1. Fællesfonden kan på denne måde foretage en 100 pct. finansiering af de nuværende 99 årsværk og af evt. yderligere præstestillinger. Den 100 pct. fællesfondsfinansiering er ikke forbeholdt finansiering af særpræstestillinger.

Ved lovforslaget ændres der ikke på muligheden for lokalfinansiering af præstestillinger i henhold til § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juli 2012. I stk. 2 fastslås det, at loven har virkning fra tilskudsåret 2013, hvorfra kompensationen afskaffes.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde. Bestemmelsen indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, da kirken i Grønland og på Færøerne er overtaget af henholdsvis de grønlandske og de færøske myndigheder.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om folkekirkens økonomi jf. lovbekendtgørelse nr. 1352 af 5. december 2010, foretages følgende ændringer:

§ 19. Landskirkeskatten udbetales til det i § 10 nævnte administrative fællesskab og udbetales herfra til stiftsøvrighederne og de institutioner, der helt eller delvist finansieres af fællesfonden. Ligningsbeløb til kirkekasserne bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 6, stk. 1, udbetales til vedkommende menighedsråd. Ligningsbeløb til provstiudvalgskassen og beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 6, stk. 1, udbetales til vedkommende provstiudvalg.

1. I § 19, stk.1, 2. og 3. pkt., ændres »jf. § 6, stk. 1,« til: »jf. § 7 a, stk. 2,«.

§ 20. ---

Stk. 2. Statskassen yder herudover et årligt tilskud til fællesfonden svarende til 40 pct. af fællesfondens udgifter til lønninger til provster og præster. Det antal stillinger, der finansieres som nævnt i 1. pkt., fastsættes på de årlige finanslove.

2. § 20, stk.2, affattes således:

»*Stk. 2.* Statskassen yder endvidere et årligt tilskud til fællesfonden på 40 pct. af fællesfondens udgifter til lønninger til præster og provster svarende til 1892,8 årsværk. Præstestillinger herudover finansieres fuldt ud af fællesfonden i henhold til § 11, stk. 1, nr.1, eller lokalt i henhold til § 2, stk.1, nr.1.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Stk. 2. Loven har virkning fra tilskudsåret 2013.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.